

Nekrolog

Et tab for socialpsykiatrien

Decembrer nummeret 1995 af Social Kritik – et dobbelt nummer med temaet “Psykiatriens Maskespil” – blev tilegnet socialpsykiateren Finn Jørgensen. Han var blevet ramt af uheldbredelig sygdom og var åbenlyst tabt for den faglige og offentlige debat. Kun for de nærmeste var Finn i live. Og også de måtte så den 8. september i år tage afsked. Finn Jørgensen blev 75 år.

Finn Jørgensen var enestående indenfor dansk psykiatri. Bogstaveligt talt – og desværre. Taget helt bogstaveligt, stod han tit alene med sin sociologisk videnskabelige og socialt engagerede opfattelse af psykiatrien. Han var et omvarende og indimellem åbenmundet og provokerende symptom på den biologisk-psykiatriske professions isolationisme. Jeg tror ikke han stod specielt højt på medicinalindustri og lægestands receptionslistor. Til gengæld var han en vigtig allieret for de socialrådgivere, som arbejdede indenfor psykiatrien. Som den første åbnede den fra 1967 på afd.D progressive overlæge ved Sankt Hans Hospital op for socialpsykiatrisk arbejde i patienternes nærmiljø. Da hospitalssocialrådgiverne Elsebeth Mortensen og Bente Midtgaard i 70'eres start delte overlægens analyse af det psykiatriske hospitals begrænsninger med henblik på at undgå genindlæggelser, var vejen banet for den første socialpsykiatriske distriktspsykiatri herhjemme (med de to socialrådgivere som frontfigurer i “Vesterbroprojektet”).

Min egen første kontakt til Finn var telefonisk. I 1972 – i kølvandet på den Laing/Cooper baserede anti-psykiatri debat – ringede jeg som studenterpolitisk aktiv psykologistuderende til ham og fortalte, at vi var en lille gruppe ved studiet som ville udfærdige et stillingsopslag skræddersyet til ham med henblik på fornyelse af det meget traditionelle satellitfag psykiatri. Målene til det skræddersyede stillingsopslag havde vi taget fra bogen “Psykiatri og samfund. En indføring i sociologisk psykiatri”, som Finn havde skrevet sammen med den svenske sociolog – og senere hans kone – Boel Ulff-Møller (Forum 1972).

Om ikke glat, så gik det hele dog igennem psykologistudiets studie- og ansættelsesnavn. Og Finn blev Danmarks første og mangeårige lektor i faget socialpsykiatri. I afslappede stunder kunne han finde på at betegne mig som hans arbejdsgiver, humoristisk taknemmelig for at jeg havde skaffet ham dette intellektuelle åndehul på universitetsniveau. Hans intellektuelle – såvel som politiske og kunstneriske – horisont var ikke kun bred, men også dyb. Idag ville man med et nedslidt ord sige at han stod for “kvalitet”.

Anyway, Finn havde undertiden åndedrætsvanskeligheder i fagindsnævrende lægemiljøer. Og hans skuffelse kunne slå over i vrede og fordømmelse, når overlægekolllegaerne på Sankt Hans eksempelvis ignorerede hans invitationer til tværvidevidenskabelige symposier. Især husker jeg hans irritation engang, hvor ikke en eneste kollega fandt det ulejligheden værd at komme til hans afdeling og høre på den norske sociolog Nils Christie. Hvad vi så heldigvis var andre der satte pris på.

Finn Jørgensen var en afgørende analytiker i forbindelse med omstillingen til den særegne danske blanding af distrikts- og socialpsykiatri (se f.eks. “Distriktspsykiatri. Samfundsmæssigt betragtet.” FADL 1973). Hans intellektuelle skarphed, omend tilgængelig i artikler og optræden ikke mindst i socialpædagogiske sammenhænge, kunne imidlertid ikke forhindre at socialpsykiatribegrebet udvandedes til et pragmatisk socialpolitisk sektorbegreb.

På det praktiske felt, viste Finn skjulte socialpædagogiske talenter. Efter at han i 1988 havde forladt hospitalspsykiatrien i vrede over nedskæringer, begyndte han, længe før empowerment-begrebets import fra USA, at arbejde med empowerment, kultur, uddannelse, idræt og netværksdannelse i forbindelse med starten af SV-netværket/Den Grønne Daghøjskole i Københavns sydvestkvarter.

Finn Jørgensen stillede sig til rådighed for mange socialt engagerede kræfter. Bl.a. var han med i Kirkens Korshærs bestyrelse og medlem af Social Kritiks baggrundsgruppe.

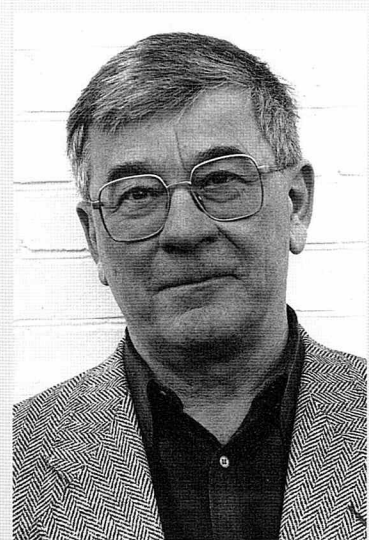

Foto: Claes Pedersen

Finn Jørgensen, 75

Benny Lihme